

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF | # 7 | 8-9 English pages
Joi | 8 iunie | 2017 | www.tiff.ro

20 ANI
Raiffeisen
BANK

Ziua HBO

Ziua HBO deschide ZFR (*Zilele Filmului Românesc*) în forță. La cinema Florin Piersic se proiectează, în avanpremieră extraordinară de sold-out, primul episod din *Umbre 2*. Nu secțiunea noastră de groaze și mistere, ci serialul HBO care-a intrat instant în cultura pop și care a extras din imaginarul colectiv tot ce era mai zemos și mai contondent apropos de mafioțea, barosăneală și taximetrie. Întoarcerea lui Relache va beneficia de o premieră cu tot ce trebuie și este singura propunere de ficțiune din platoul cinematografic oferit de HBO. Celelate patru proiecții sunt documentare. Din SUA provine *Mitul Slenderman* (deja ficționalizat preaplin prin filme recente, devenit, din păcate, fenomen cultural), iar pentru savurosul *Houston, We Have a Problem* ne deplasăm în memoria colectivă și ficționalizările ei. Scurt pe doi, Iugoslavia a

avut și ea un program spațial. Cum, nu ști-ați? Ce s-a întâmplat cu el este simplu: a devenit vortex într-o teorie a conspirației și memoriilor emoționale.

Cele mai recente documentare românești produse de HBO sunt vernisate și ele. *Eu sunt Hercule*, documentarul lui Marius Iacob ne transportă la Băile Herculane, unde trei ma-

seuri pe cât de veterani ai stațiunii, pe atât de diferiți profesază terapii. O ocazie pentru o incursiune în (ce-a mai rămas din) stațiune, pe care Iacob o filmează cu un amestec irezistibil de umor de personaj și cadre brici.

Planeta Petrila surprinde ultimele zile de activitate ale minei din oraș și agit-prop-ul artistic pe care caricaturistul Ion Barbu, el în-

suși la un moment dat angajat al minei, îl organizează pentru a marca momentul. Andrei Dăscălescu juxtapune, ca dinții unui fermoar, peisaje și nostalgii, realități incerte și sentimente clare. Un documentar de autor, cu miză socială și libertatea de a nu oferi discursuri despre realitate, ci bucăți din sufletul locului, mai degrabă pitoresc decât prăpăstios.

Piața Unirii

TIFF găzduiește partea a doua a celui mai scump film indian.

»Pagina 3

Interviu

Impactul serialelor HBO analizat de vice-președintele executiv de producție și programare pentru HBO Europe

»Pagina 4

Interviu

Ileana Bîrsan și Claudiu Mîtcu vorbesc despre pelicula *Procesul*, care are premiera astăzi.

»Pagina 6

Cinematografele TIFF

- **CINEMA FLORIN PIERSIC**
P-ța Mihai Viteazul, nr. 11
- **CINEMA VICTORIA**
Bd-ul Eroilor, nr. 51
- **CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR**
P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3
- **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**
(Piața Unirii)
- **CERCUL MILITAR**
Piața Avram Iancu, nr. 1-3
- **CINEMA CITY IULIUS**
(în incinta Iulius Mall)
- Str. Alexandu Vaida Voevod, nr. 53B
- **INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ**
Str. I.C. Brătianu, nr. 22
- **CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR**
Str. Bucegi
- **SOMEȘ OPEN AIR**
Plaja Grigorescu
- **CINEMA MĂRĂȘTI**
Str. Aurel Vlaicu, nr. 3
- **UNIVERSITATEA SAPIENTIA**
Str. Calea Turzii, nr. 4
- **URANIA PALACE**
Str. Horea, nr. 4
- **INFINITIFF**
(Casa de Modă) Str. Barițiu, nr. 6

APERITIFF

Redactor-șef: Codruța Simina	Cosmin Popa Cristi Mărculescu Radu Meza
Redactori: Andreea Bagita Letiția Câmpian Flavia Dima Daniela Elena Drăgan Anca Grădinaru Daniel Iftene Ion Indolean	Graphic design: Carmen Gociu Andrei Pastuhov
	Tipărit la: Compania de Producție Tipografică

INFORMAȚII BILETE

→ **Puncte de vânzare:**
On-line pe www.biletmaster.ro și prin aplicația mobilă oficială a festivalului. Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema City Iulius, Piața Unirii, Cercul Militar, Casa de Cultură a Studenților și Casa TIFF (pentru invitații și persoanele acreditate)

→ **Program:** 09:00 - 23:00.

→ **Prețuri:**

- **BILETE CUMPĂRATE CU ANTICIPATIE**
(cu minim o zi înaintea proiecției)
Bilet de intrare obișnuit: **10 lei**
Bilet pentru elevi, studenți și pensionari: **8 lei**
(biletul se cumpără în baza prezentării carnetului/legitimății de elev/student sau a talonului de pensie)

- **BILETE CUMPĂRATE ÎN ZIUA PROIECȚIEI FILMULUI**
Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: **12 lei**.

- **BILETE CU REGIM SPECIAL**
Pentru copii și elevi: **8 lei**
(valabil doar pentru proiecțiile de film din programul EDUCATIFF)
Proiecțiile din Piața Unirii Open Air: **8 lei**
Proiecțiile de la Cinema Mărăști și Dacia - Mănăștur: **8 lei**
Concertele organizate la Casa TIFF: **15 lei**
Bilet pentru Concert Charlie Cunningham; Trio Dialele; Cine-concert: **Moartea obosită: 15 lei**
Bilet Concert Jozef Van Wissem, Proiecția specială în onoarea lui Alain Delon, Concert Loredana: **30 lei**
Infinitiff. Bilet pentru Doom Room: **15 lei**, Bilet pentru VR Cinema: **10 lei**
Bilet pentru Ceremonia de închidere: **50 lei**

Accesul este gratuit la proiecțiile Someș Open Air.

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii și Identității Naționale

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL CLUJ-NAPOCA

Expoziții

Sieranevada

Prima expoziție fotografică semnată de Cristi Puiu și lansare de DVD/Blu-ray

Deși anul acesta n-are un film în Competiția ZFR, Cristi Puiu revine la TIFF cu prima sa expoziție fotografică: *Sieranevada* - o colecție de fotografii din cele peste 9000 de către Puiu, realizate când a străbătut Bucureștiul de la un cap la altul în căutarea unui cadru pentru afișul filmului.

„Am traversat Bucureștiul de la est la vest, sperând să găsec în inima cvartalelor de blocuri construite în anii '80 imaginea susceptibilă de a spune ceva despre mine și despre filmul la care încă lucrăm. Astfel, pornind de la cimitirul Mărcuța, trecând pe acasă și traversând centrul către Lacul Morii, am adunat peste 9.000 de fotografii. Dintre acestea, una a devenit afișul filmului *Sieranevada*”, spune Cristi Puiu despre lucrările din expoziție.

Evenimentul are loc în cadrul inaugurării Centrului de Interes (strada Fabrica de Chibrituri, nr. 9 A), cel mai nou centru dedicat artei contemporane din Cluj, format parțial din artiști și galerii care au părăsit Fabrica de Pensule. Vernisajul va avea loc la Galeria Baril, începând cu ora 18.

Acesta nu este singurul eveniment de astăzi care celebrează cel mai recent film din opera lui Puiu - de la ora 16, vă așteptăm

la TIFF Lounge (unde regizorul este deja unul din invitații fiecărei ediții) pentru lansarea *Sieranevadei* pe DVD și Blu-ray. Aflăm că se va lansa și o ediție de colecție, tipărită în doar 979 de exemplare tip unicat, fiecare dintre acestea conținând câte un set de replici (diferite) scrise de mână chiar de către Cristi Puiu. Filmul poate fi achiziționat de la TIFF Shop, începând din ziua lansării.

Flavia Dima

Premiul publicului TIFF .16

- Piatra pe inimă** - 4.65
- Gloria** - 4.47
- Regele fără un ochi** - 4.41
- Familia mea fericită** - 4.33
- Tărâmul Bindecuvântat** - 4.26
- Tortura** - 4.18
- Simularea** - 3.78

Invitații TIFF Lounge

Azi de la ora 17:00 ne întâlnim cu regizorul producător Liviu Tipuriță, producătorul muzical Dan Bursuc și impresarul Puiu Gheorghiu, în dialog cu jurnalistul Mihnea Măruță despre documentarul BBC *Regii Manelelor*.

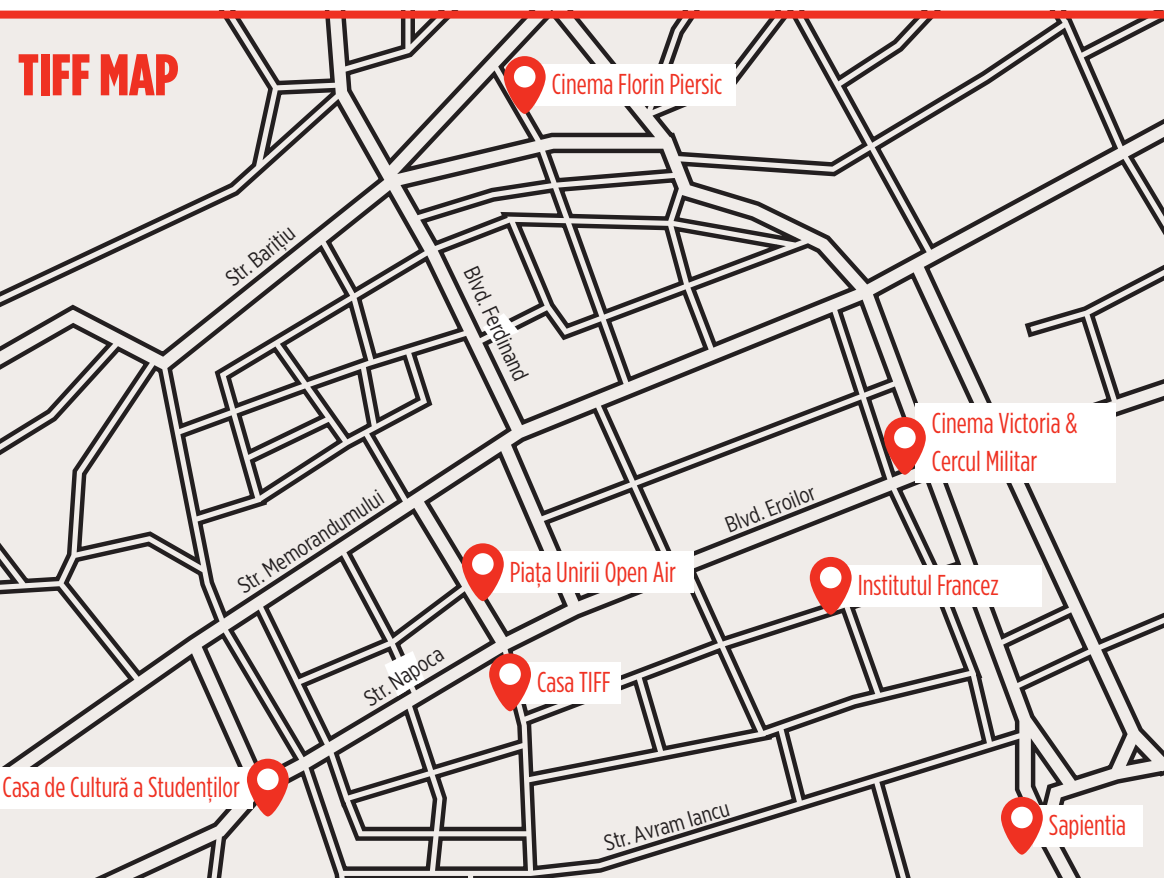
CONCURS!

Vino la Alain Delon, îmbrăcat într-un alendelon.

Redacția AperiTiff oferă invitații gratuite la proiecția în aer liber de vineri, 9 iunie, din Piața Unirii, la pelucula *Afacerea Pigot*, la care va fi invitat special actorul francez Alain Delon. Iată ce trebuie să faci pentru a primi o invitație:

1. Fotografiază-te îmbrăcat într-un alendelon (haina de piele îmblănită care, în România anilor '80, a luat numele actorului Alain Delon).
2. Trimite-ne fotografia la press@tiff.ro.
3. Dacă ești printre câștigătorii, nu uita să vii vineri, de la 21.45 în Piața Unirii la film, purtând alendelon-ul!

Găsiți în fiecare zi locațiile principale ale festivalului și o selecție de recomandări ale filmelor și evenimentelor importante ale zilei.

18:00
Cinema Dacia Mănăștur
SORA MEA

15:00
Cinema Victoria
VREMEA CRIZANTEMELOR

20:30
Cinema Florin Piersic
UMBRE — SEZONUL 2, PRIMUL EPISOD

Piața Unirii

Baahubali 2: Finalul

Cel mai mare ecran în aer liber din istoria festivalului găzduiește partea a doua a celui mai scump film indian.

Rajamouli livrează peste așteptările create de prima parte pe care am văzut-o tot la TIFF anul trecut: mai multe efecte speciale, coregrafie de acțiune excelentă, bivoli, mistreți și elefanți digitali și bărbați musculoși, mustăcioși, transpirați, din când în când cu ochii umezi de lacrimi.

Cele aproape trei ore de acțiune, romanț și melodramă reiau povestea tatălui eroului – Amarendra Baahubali, narată de loialul Kattappa care își mărturisise vina de a-l fi ucis la finalul primei părți. Dacă anul trecut am văzut cum Shiva o cucerește pe Avanthika, acum suntem martori ai poveștii de dragoste dintre Baahubali (tatăl) și Devasena. Secvența în care cei doi căsăpesc zeci de inamici trăgând cu câte trei săgeți deodată fiecare, într-un dans mai pasional ca orice scenă de dragoste, l-ar face de rușine până și pe Zack Snyder. Iubirea, trădarea și, în cele din urmă, moartea tatălui definesc misiunea finală

și destinul eroului, Shiva – Mahendra Baahubali, regele de drept al regatului Mahishmati.

Prabhas, superstarul cinemaului Telugu, impunător, emoțional, dar acum și cu o nouă latură comică, face un tur de forță – în toate sensurile posibile, inclusiv cel newtonian. Cea mai scumpă producție indiană din istorie, duologia lui Rajamouli a bătut multe recorduri

și a adus Tollywoodul din Hyderabad umăr la umăr cu Bollywoodul din Mumbai. *Baahubali 2: Finalul* a fost la scurt timp după lansare filmul indian cu cele mai mari încasări din istorie, titlu pe care încă și-l dispută cu *Dangal*-ul lui Aamir Khan produs de Disney.

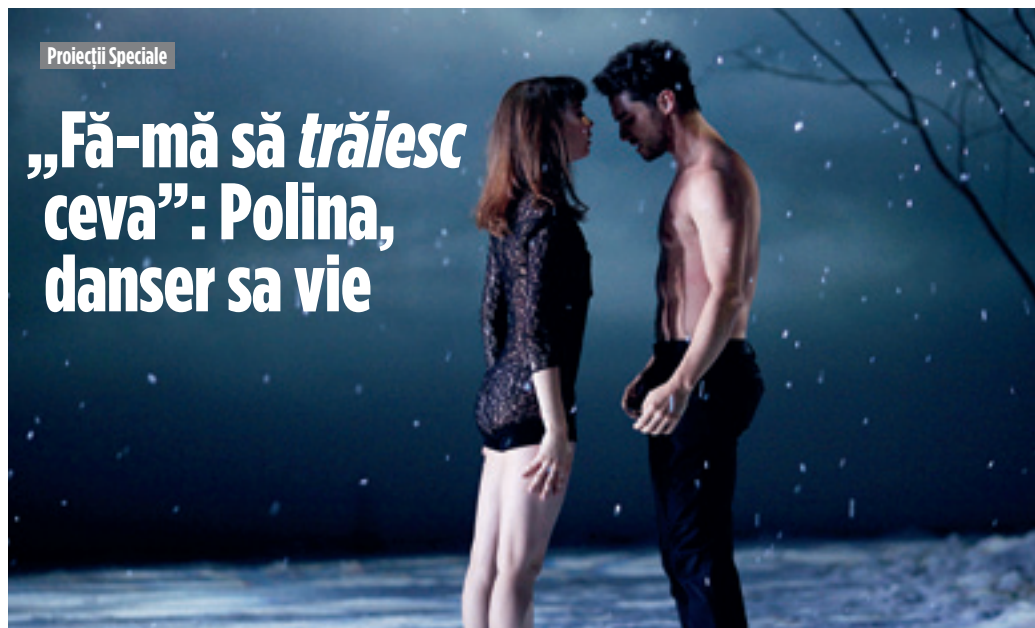
Baahubali nu e de disecat, e de savurat ca o ilustrare a motivului pentru care facem filme și

ne uităm la filme. Te îndoapă vizual, te ține de mână narativ și te strânge de inimă cu curaj, devotament și dharma. Al treilea film al lui S.S. Rajamouli la TIFF, după *Eega* și primul Baahubali, completează meniul TIFF 2017 cu heroice fantasy de mare calibrul.

Radu Meza

Proiecții Speciale

„Fă-mă să trăiesc ceva”: Polina, danser sa vie

„Uită-te primprejurul tău, căci un artist este cineva care observă lumea.” Poate părea un sfat de absolut bun-simț într-o școală de film sau arte plastice, dar când aceste cuvinte vin din partea unei profesoare de dans modern (bașca, una jucată de legendara Juliette Binoche), tu, spectatorul, începi să te întrebi dacă ai înțeles anumite noțiuni despre artă de-a binelea în tot acest timp. Proiecția filmului este prezentată de JTI.

Polina spune povestea eroinei omonime, care se desfășoară pe parcursul a trei acte din trei țări diferite: copilăria în Rusia, adolescența în Franța și tineretea în Belgia. Năcută într-o familie modestă de muncitor, într-un colț deosebit de gri și sinistru al Rusiei, Polinei (Veronika Zhovnytska), i se fură copilăria așa cum multe genii ajung să și-o piardă, din cauza unor părinți ambițioși, care doresc ca fiica lor să devină o balerină de top, dar și din cauza unui profesor fantastic de sever (Alesei Guskov). Însă după ce marea majoritate a copilăriei și-o petrece în sala de repetiții sau de spectacol, aparent unsă să devină solistă la prestigiosul Bolșoi Teatr din Moscova, una din instituțiile de top ale lu-

mii în domeniul baletului, totul este dat peste cap de apariția lui Arien (Niels Schneider), un dansator francez care o convinge să abandoneze baletul clasic și să urmeze o carieră în dansul modern, în Franța.

Polina abundă în scene de dans de o frumusețe care îți taie respirația, care atestă faptul că unul dintre co-regizorii filmului este renumitul coreograf Angelin Preljocaj, în timp ce atenția aparte la anumite problematice feminine poate fi creditată Valériei Müller. Nu doar atât, filmul este bazat pe un roman grafic al artistului francez Bastien Vivès, care ar trebui să fie o lectură obligatorie pentru nu doar toți fanii acestei adaptări, dar și pentru cei ai dansului și ai benzilor desenate.

3x3

Des Pallières și forma revoltei

Legenda lui Michael

Intr-un interviu de acum câțiva ani, regizorul francez Arnaud des Pallières se descria drept un erou de aventură în lumea filmului, mereu intrigat de lucrurile pe care nu le-a făcut încă, de limitele pe care nu le-a atins. De aici și marea variație de stiluri, teme și subiecte pe care le ating filmele lui, de la localizarea întunecată și tulburătoare a romanului lui John Cheever *Bullet Park* în Franța contemporană, la revolta vânzătorului de cai Michael Kohlhaas în secolul al XVI-lea, la fuga emigrantului din *Adio* sau poveștile „ca niște păpuși rusești” (cum le descrie regizorul) din *Orfana*. Un cinema nu numai al subiectului, ci și al formei, al paralelismelor și ambiguității, al revoltei ca temă și ca mod de expresie.

Omagiat anul acesta în secțiunea 3X3, Des Pallières a debutat în cinema la începutul anilor 1990, primul său lungmetraj, *Drancy Avenir* (1997), punând într-o formă contemporană memoria distrugerii evreilor în Europa. Următoarele sale filme, *Disneyland*, *vechiul meu loc natal* (2002), *Adio* (2003), și *Parc* (2008) impun vocea din off, vocea intimă a personajelor, ca marcă stilistică a regizorului. În 2013,

westernul său medieval *Legenda lui Michael Kohlhaas* a fost selecționat pentru Palme d'Or, pelicula fiind aplaudată pentru excelența actoricească a danezului Mads Mikkelsen, în timp ce *Orfana*, cel mai recent film al său, este răspunsul unei nemulțumiri artistice legate de personajele feminine pe care le-a folosit în producțiile anterioare și cărora, de această dată, le dă greutate prin intermediul elementelor autobiografice ale poveștii scenaristei Christelle Berthevas.

Daniel Iftene

Parc, joi, 8 iunie, ora 18.30,
Palatul Urania

Orfana, vineri, 9 iunie, ora 18.30,
Casa de Cultură a Studenților

Legenda lui Michael Kohlhaas,
sâmbătă, 10 iunie, ora 13.15,
Cinema Florin Piersic

Interviu

Antony Root

Vice-președinte executiv de producție și programare pentru HBO Europe

“Țările est-europene au foarte mult talent care așteaptă să fie descoperit”

Ați petrecut mulți ani în companii vestice de producție și televiziune. Ce v-a făcut să acceptați să lucrați pentru o companie central și est europeană? Care e provocarea?

Da, am lucrat în Anglia pentru BBC, și în SUA, apoi pentru Sony Pictures Television în context european și britanic. Întâi și întâi, HBO este o companie pe care am admirat-o întreaga carieră. Mi se pare că este cea mai inovatoare, curajoasă și interesantă companie de media din SUA — încă de dinainte să prolifereze alte canale care fac de fapt același lucru. E o companie iconică, una pentru care am visat să lucrez. De ce Europa centrală și de est, atunci? Nu știm multe despre aceste țări. Mi s-a părut grozav să explorez ceva ce e nou pentru mine — istoria, cultura, contextul acestor țări. Apoi, mi s-a părut că aici există posibilități reale: țin minte că m-am dus pe Wikipedia și am descoperit că 20 la sută din populația Europei este din țările estice — aproape 100 de milioane. Dacă ne gândim cum a explodat Scandinavia în ultimii ani, mi-am zis că trebuie să fie multe talente care așteaptă să fie descoperite aici și multe oportunități să facem soiul de televiziune pe care-l face HBO.

Considerați Europa Centrală ca o piață mică cu potențial mare?

Cum ziceam, nu cred că e o piață mică. Vorbim de un număr uriaș de persoane. Da, piața este mai puțin dezvoltată în acest moment decât piețele vestice, din motive istorice, și prezin-

tă mai puține oportunități pentru regizori și scenariști. Întotdeauna am crezut că în țările acestea există resurse fenomenale de talent care așteaptă să se afirme. După doar cinci ani pot să zic că teoria mea s-a dovedit corectă, am găsit mult talent aici care așteaptă să fie descoperit, și asta e perfect pentru HBO.

Care credeți că sunt temele și genurile preferate de publicul românesc?

Cred că e dificil să generalizezi un întreg public până nu le dai lucruri care despre care nu știi dacă o să aibă succes sau nu. Evident, în anumite țări există tradiții pentru genuri populare, cum ar fi serialele, comediiile sau “reality shows,” dar asta e adevărat în orice țară din lume. HBO încearcă să experimenteze aici și cu alte genuri, cum este genul gangster în *Umbre*.

Cât de dificil credeți că va fi să aduceți producții est-europene pe piețe occidentale?

Am avut deja câteva succese. Arătăm producții făcute în această parte a lumii în alte zone, cum ar fi Spania sau Scandinavia. *Umbre* este acum și pe canalele de streaming din SUA. E un acces fără precedent pentru un serial estic. Nu zic că publicul finlandez așteaptă cu sufletul la gură următorul serial estic, dar ce facem noi este să oferim culturilor locale șansa de a-și produce și arăta propriile povești în întreaga lume — ceea ce sporește interesul.

Despre violență se fac teribil de multe filme. Sunt mai multe filmele cu violență decât filmele despre violență, dar filmele amplasate fix pe graniță sunt rare. *Amok*-ul macedonean este unul dintre ele. Mai mult thriller brutal decât film dramatic, de festival, *Amok* studiază cum violența este aplicată, delegată și organizată de onorabilități locale. Polițiști și angajați ai unui

centru de corecție pentru minori utilizează capitalul uman juvenil pentru a-și duce la îndeplinire anumite sarcini și satisface anumite comisioane către mafia locală. Vardan Tozija debutează excelent în lung-metraj, cu un film atent reglat și abil servit. Centrat pe relațiile de putere și instrumentarea lor de către “cei bătrâni”, *Amok* nu-și uită personajele (dușmanii de credibile), nu face apel la empatii și

oferă, în locul vreunor indignări moraliste și apeluri la lăcrămuțe, un nihilism jubilatoriu și de-a dreptul optimist. Un modul macedonean de *Tinereți Periculoase 101*, s-ar putea zice. În mod cert un film memorabil, măcar pentru antologicul răspuns pe care-l primește eterna întrebare “măh, tu știi cine sunt io?” dacă nu pentru furia mocnită, atent inisnuată prin fiecare cadru.

Ce să nu ratezi azi

JOI 08 IUNIE

16:00 Premieră *Planeta Petrila*, de Andrei Dăscălescu
Cercul Militar

16:00 Scurt Metraje Românești I în prezența echipei
Casa de Cultură a Studenților

17:45 Proiecție specială *Polina*, de Angelin Preljocaj și Valerie Muller în prezența echipei
Cinema Florin Piersic

18:30 *Ana, mon amour*, de Călin Netzer în prezența echipei
Casa de Cultură a Studenților

21:00 Concert EYEDROPS
Casa TIFF

21:15 Scurt Metraje Românești II
Casa de Cultură a Studenților

22:00 Premieră mondială *Procesul*, de Claudiu Mitcu
Cinema Victoria

TIFF.16
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 02-11.06.2017
tiff.ro

CINEMA CITY

**SUȘINEM TIFF
CU POFTĂ DE FILM**

Vino și savurează proiecțiile și evenimentele speciale
din Cinema City Iulius Mall

[f /CINEMACITYROMANIA](#)
WWW.CINEMACITY.RO

ZIUA HBO
LA **TIFF.16**
— 8IUNIE —

**UMBRE SEZONUL2
EPISODUL 1**
Cinema Florin Piersic, ora 20:30

PLANETA PETRILA
Cercul Militar, ora 16:00

**MITUL SLENDERMAN:
UN CAZ TERIFIANT**
Institutul Francez, ora 22:00

EU SUNT HERCULE
Sapiența, ora 14:00

www.hbogo.ro

De la un film de fantezie la o adevărată aventură

Plătește contactless în locațiile TIFF cu cardul tău Mastercard® sau Maestro pentru a te bucura de experiențele festivalului

Să trăiești experiența în loc să ți-o imaginezi: **DE NEPREȚUIT™**

card preferat

**Ai poftă
de filme
bune?**
Te așteptăm la **TIFF.**

20 ANI
Raiffeisen BANK
Credem în Film

TIFF.16
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 02-11.06.2017

Interviu

Cum se (de)scrie cinematografic un Proces

Ileana Bîrsan și Claudiu Mitcu vorbesc despre experiența, cu potențial *life-changing*, pe care a implicat-o contactul lor cu Mihai Moldoveanu, condamnat pentru crimă, și care până în ziua de azi își susține nevinovăția. Dincolo de răspunsuri, realizatorii documentarului *Procesul* invită la o conștientizare a felului în care funcționează sistemul penal din țară, de care Ileana subliniază că i s-a făcut frică.

Mihai Moldoveanu este departe de a fi pușcărișul tipic. Intelligent, speculativ, interesat de felul în care funcționează societatea, civilizat, el pare să fi fost în locul nepotrivit, cu oamenii nepotriviti, în momentul nepotrivit. Voi nu doriți să vă poziționați de partea vinovăției sau nevinovăției lui. Care a fost procesul prin care ați ajuns la alegerea aceasta, de a fi detașați de orice formă de morală sau, o putem numi, soluție?

Claudiu Mitcu: Încă de la început aș vrea să subliniez că povestea noastră nu se concentrează pe vinovăția sau nevinovăția lui Mihai Moldoveanu, ci pe corectitudinea procesului prin care a trecut acesta. Nu avem studii de specialitate nici unul dintre noi, dar sunt câteva lucruri care-ți sar în ochi, lucruri pe care am insistat în film, lucruri care se bat cap în cap și sunt scrise negru pe alb.

Ileana Bîrsan: Nu deținem adevărul, deci departe de noi vreo intenție de a formula vreo morală. Noi am încercat să prezentăm cât mai limpede și echilibrat cazul unui om în care, începând cu cercetarea la fața locului din 1995 și terminând cu procesul de rejudicare din 2013-2014, există greșeli, abuzuri și omisiuni evidente. Fiecare dintre spectatori este invitat să-și pună întrebări și să judece.

Cum ați alege să descrieți sistemul penal, judecătoresc, din România?

CM: Nu pot să descriu sistemul penal din România având în vedere că singurul meu contact cu acesta a fost legat de acest caz. Mi-ar plăcea să cred că ce am văzut a fost ceva izolat, un caz aparte.

IB: Nu cunosc sistemul în profunzime. Cunoșc foarte bine un singur dosar, atât cât am avut acces, pentru că nu bag mâna în foc că dosarul pe care l-am văzut conține totul. Însă, pe parcursul a 20 de ani, dosarul a trecut prin mai multe instanțe și e un document relevant în sine. Îți dă de gândit faptul că două instanțe l-au condamnat și una l-a achitat pe Moldoveanu, după care CEDO a hotărât că procesul din 2000 a fost inechitabil, pentru că, în final, în 2013, procesul de rejudicare, așa cum se vede și în film, are încă probleme și ridică semne de întrebare.

Mihai nu are pretenția unei istorii personale imaculate. Îl face asta mai verosimil în povestea pe care (și-)o susține?

CM: Posibil să nu ajute un trecut mai "agitat"; există situații în care te poate face mai puțin credibil. Dar în orice caz, o practică corectă nu ar trebui să ia în calcul trecutul celui judecat în momentul judecării unor fapte punctuale.

IB: Pe Moldoveanu nu l-a ajutat. Trecutul lui i-a creat de-a lungul celor 20 de ani un profil moral care i-a adus prejudicii. O singură in-

stanță a considerat că probele sau, mai precis, lipsa lor, conduc la achitarea lui, fără să fie influențată de date biografice care nu aveau legătură cu infracțiunea.

Ce tip de film v-a influențat când ați ales stilul acestui documentar? Cum s-a derulat procesul facerii filmului?

CM: Nu am fost influențați de un anumit tip de film când am ales stilul; stilul cu un an în urmă era altul, încă nu aveam acces la materialele din arhiva tribunalului, structura filmului era alta. În acest moment filmul are 90 minute: 30 de minute, arhiva, restul, filmări întinse pe parcursul a 4 ani.

Legat de procesul de facere a acestui documentar, au fost mai multe etape: 2 ani am urmărit derularea acestui proces, nu am lipsit de la nicio ședință de la ICCJ (Înalta Curte de Casație și Justiție), am stat cu Mihai și i-am ascultat povestea, am fost și am stat de vorbă cu el în pușcăria Jilava, apoi am așteptat să fie eliberat din închisoare.

Nimeni dintre cei implicați în acest proces, reprezentanții statului – procurori, judecători, criminaliști – nu au acceptat să participe la acest documentar. Am reușit să intrăm în contact doar cu specialiști care nu au legătură cu cazul (procurori, judecători, criminaliști) și care ne-au consiliat în ultimul an.

IB: N-am avut vreun model sau, în orice caz, în mod conștient nu avem vreo influență. Refuzul autorităților implicate în dosar de a vorbi în fața camerei și achiziționarea materialului de arhivă ne-a condus către formula în care am construit filmul, încercând o cât mai redusă comentare a informației.

După ce Claudiu, în generozitatea lui, m-a invitat să facem împreună filmul, ne-am pus de acord de foarte devreme că nu vrem voi-

ce-over și că încercăm să contaminăm conținutul cât mai puțin cu interpretarea noastră.

Cât de lung a fost procesul prin care ați ajuns în posesia materialelor oficiale, ale poliției?

CM: Cred că aproape un an am făcut cereri... în mod normal/legal nu ar fi trebuit să dureze așa mult.

IB: Vreun an am insistat să intrăm în posesia imaginilor de arhivă.

Ați fi reușit să scoateți documentarul și fără ele sau nu aveți acest back-up plan?

CM: Documentarul îl terminam oricum, dar era alt film.

IB: Ar fi fost cu siguranță alt film.

Procesul e un film care poate schimba mentalități. Pe voi cum v-a schimbat tot procesul, contactul cu Mihai?

CM: Îmi place să cred că *Procesul* este un film care te face să gândești. Noi am încercat să punem la dispoziția spectatorului toate informațiile la care am avut acces, pentru ca fiecare să-și poată dezvolta propria variantă.

Pentru mine a fost primul contact cu lumea asta, până atunci nu mai fusesem niciodată într-o sală de judecată. Cât despre cum m-a schimbat, cred că o să realizez peste niște ani buni.

IB: Poate e prea devreme să evaluez just influența sau schimbarea. Am asistat pentru prima oară la un proces, într-o cauză gravă, timp de doi ani, ședință de ședință, și eu cred că judecătorii nu au făcut totul pentru aflarea adevărului. Poate că nu e reprezentativ pentru sistem, dar mie mi s-a făcut frică.

Ion Indolean

Zilele Filmului Românesc

Ana, mon amour

La fel ca în *Poziția copilului*, și în *Ana, mon amour* camera tremurândă prinde detalii: mâinile, chipul, pielea de pe corpul protagoniștilor. Focusul se schimbă des, firul dramatic e plin de conflicte, între generații, între clase sociale. Putem vorbi deja de o manieră Netzer, care cuprinde în mod conștient, de fiecare dată, aceste nuanțe stilistice și narrative.

Netzer alege o narațiune complexă, derulată pe mai multe planuri spațio-temporale. Pe acest fond, el discută despre înstrăinare și felul ciudat, aproape absurd, în care ea poate apărea.

Prezentat în premieră la Berlin, despre *Ana, mon amour* s-a vorbit că ar fi meritat Ursul de Aur. Părerile au fost foarte împărțite. Cert e că editorul Dana Bunescu a luat acolo un premiu pentru montaj, departament care de obicei nu e recompensat – fiind luat la grămadă. Juriul a simțit nevoia să inventeze ad hoc distincția, pentru a sublinia ușurința cu care curge filmul. E recunoașterea supremă pentru un cineast discret, care pe scena berlineză de abia a putut spune un „mulțumesc”.

Ion Indolean

Zilele Filmului Românesc

Lungmetraje la Zilele Filmului Românesc

În selecția ZFR de anul acesta, se remarcă în primul rând multitudinea de genuri și stiluri asumate de regizori. În total, sunt 13 filme, dintre care 9 concurează în competiție.

Debuturile (*Vânătoare* și *Ultimul căldărar*, regia Alexandra Bălteanu, respectiv Cosmin Bumbuș și Elena Stancu) aduc în prim-plan voci puternice, sigure pe mijloacele lor.

Făcut în cadrul școlii de profil din Berlin, *Vânătoare* surprinde, cu nerv, o zi din viața a trei prostituate de la marginea Bucureștiului. E o realitate cruntă, apăsătoare, înghițită de personajele interpretate de Corina Moise, Iulia Lumânare, Iulia Ciochină. Bălteanu poate ajunge un nume important. Are talentul povestitorului implicat, dar fără a fi moralizator.

Ouăle lui Tarzan, regia Alexandru Solomon, propune o istorie absolut savuroasă, pe care a găsit-o în Abhazia, republică nerecunoscută oficial, la Marea Neagră. Acolo,

Stalin dorea să creze în anii '20 un fel de maimuțe-oameni care ar fi trebuit să facă treburile grele fizice din fabrici și uzine.

Un alt titlu incitant e *Procesul*, la fel și *Camera obscura*. Radu Jude are două filme, *Inimi cicatrizate*, deja arhi-discutat, adaptare liberă după scrierile lui Max Blecher, și *Țară moartă*, tot despre perioada interbelică și până la preluarea puterii de către comuniști.

Fixeur și *Ana, mon amour* s-au impus deja prin proiecțiile din cinematografe și revin la TIFF pentru a prezenta două povești extrem de personale pentru creatorii lor, Adrian Sitaru, respectiv Călin Peter Netzer. O altă ficțiune e propusă de Iulia Rugină, prin *Breaking*

Breaking News

News, legată de lumea jurnalistică, zonă sondată și de Sitaru.

Și *Varză, cartofi și alți demoni* poate fi văzut la TIFF, documentar intrigant despre un sat care produce imens de multe legume, totuși, greu de crezut, este falimentar.

Planeta Petrila propune un caz social, o mină recent închisă care poate fi totuși salvată, la fel și orașul, prin intervenția lumii culturale. Rămâne de văzut. Și Dan Chișu revine în festival, cu *Aniversarea*, povestea are premisele unei *Sieranevada*, cu o masă lungă (și tensionată) de familie.

Ion Indolean

Ultimul căldărar

Scurtmetrajele ZFR

Debut de ZFR și ocazie unică de-a vedea toate cele 14 scurtmetraje în aceeași zi: la Casa de Cultură a Studenților, de la orele 16:00 și respectiv 21:15 rulează cele două grupaje competitive, iar *Careu* (Anca Damian) rulează la 20:45, acompaniind lungmetrajul *Vânătoare* la Cercul Militar. Realizate de talente locale, regizori deja confirmați sau debutanți, și acoperind cele mai variate genuri și subiecte, scurtmetrajele din Zilele Filmului Românesc sunt un barometru al creativității locale.

intervi

Kristina Grozeva: “Mentalitatea noastră, a celor din țările estice, e încă marcată de comunism”

Împreună cu Petar Valchanov a scris și regizat *Glory* (la scenariu a contribuit și Decho Taralezhkov), film bine primit în festivaluri din întreaga lume și distribuit pe mai multe continente. Tânăra cineastă bulgară vorbește despre o societate în care e mai ușor să faci răul și să încerci să “te descurci”, decât să acționezi după principii morale

10 pentru film

Zece dintre cei mai talentați actori de pe scenele din țară sunt prezentați anual, în cadrul TIFF, profesioniștilor din lumea filmului și publicului, în cadrul *Zilelor Filmului Românesc*. Programul își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc. Actorii au fost propuși și selectați de un grup de profesioniști din teatru și film, iar anul acesta echipa de actori este formată din: Alexandru Voicu, Amalia Ciolan, Anca Loghin, András Korpos, Carmen Florescu, Eduard Trifa, Emilia Bebu, Lucian Pavel, Radu Lărgeanu, Richard Hladik.

În cadrul programului de anul acesta, cei zece au lucrat împreună cu regizorul Iustin Șurpănelu la realizarea videoclipului

piesei Gaia (Deliric x Silent Strike feat. Alexandrina), dar și cu regizorul și scenaristul Cristian Pascariu, alături de echipa Hola Media, la o serie de scurtmetraje ce vor fi disponibile pe www.tiff.ro și în mediul online începând de sâmbătă, 10 iunie. În zilele următoare, echipa *10 Pentru Film* va continua programul cu o serie de întâlniri cu personalități din industria filmului: regizori, producători, actori, producători, dar și directori de casting.

Programul este susținut de: Mercedes, HBO România, IQOS, ECCO, Maressia, Lo Spaccio, Avon, Vestige, Kristine Bridal, Hola Media, tranzit.ro, ELLE, Grizzly Entertainment, Galeria Sabot (în Centrul de Interes din Cluj).

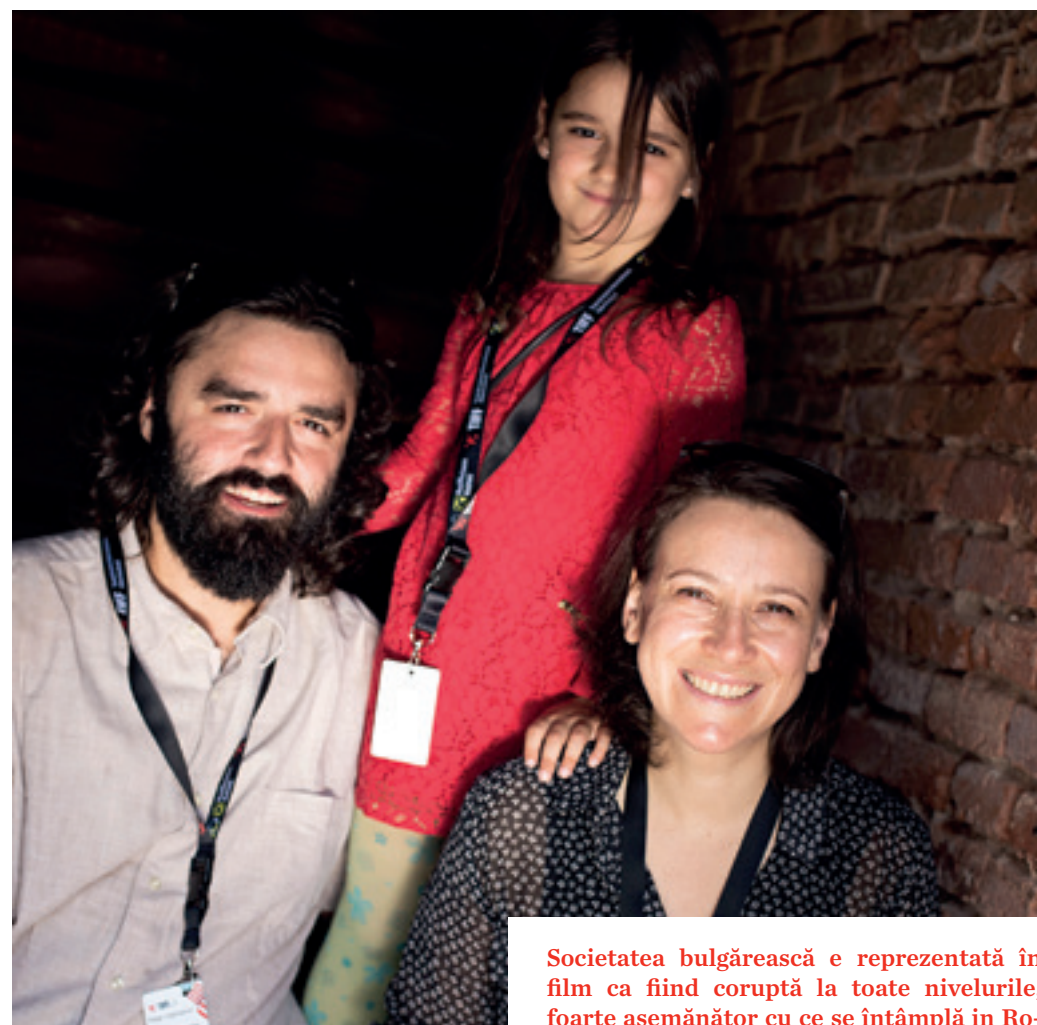

Photo: Raluca Ciornea

Cum s-a născut filmul vostru?

Dintr-un ziar am aflat de un muncitor la căile ferate care a găsit niște bani și i-a predat poliției. Statul l-a premiat și i-a făcut cadou un ceas. Culmea absurdului, acest ceas chiar i s-a oprit după doar câteva luni de funcționare.

Apropo de ceas, pare să existe o conexiune subtilă între ceasul lui Tzank, eroul principal și „ceasul biologic” al antagonistei Julia. E o paralelă intenționată?

Da, există această legătură. Din momentul în care ea află că va reuși să fie mamă, devine mai umană. Personajele noastre nu sunt doar în alb sau negru, rele sau bune, ci sunt influențate de circumstanțele vieții. Toți depindem mult de mediul în care trăim și de ce ni se întâmplă.

Societatea bulgărească e reprezentată în film ca fiind coruptă la toate nivelurile, foarte asemănător cu ce se întâmplă în România. Asta e situația reală a țării?

Din păcate, da. E o problemă de mentalitate.

Care credeți că ar fi cauzele profunde?

Cred că anii petrecuți sub comunism au dus la această situație. Fiecare s-a obișnuit să încerce să își rezolve problemele singur și să se descurce, fără să țină cont de viitor sau să aibă o viziune a întregului.

Cum a fost primit filmul?

Filmul a fost primit foarte bine, a fost lansat la Locarno (unde a primit și o mențiune specială – n. red), a circulat apoi în numeroase festivaluri și are o bună distribuție în mai multe țări, inclusiv în America sau Franța. Mi se pare că există un interes tot mai mare pentru țări ca Bulgaria, pentru țările din Estul Europei.

Interview

Interview Erwin Schmidt - Artistic Director of InfiniTIFF

InfiniTIFF is by far one of the most popular sections of this year's edition of TIFF, a constantly sold out hit that opens up a window on the entertainment of the future. AperiTIFF talked to Erwin Schmidt, the Artistic Director of InfiniTIFF, about this new section and about the reaction of audience members who came to experience it in the old Fashion House on the Barițiu street.

How did you come up with this program, especially given the similar program in Cannes?

[TIFF President] Tudor [Giurgiu] is the one who identified the need, together with TIFF's core team. I was not involved in this decision. But there are big differences between what we are doing here and what happened in Cannes: our program is open to and conceived for a broad general audience; in Cannes only professionals accredited in Marché du Film could attend, a rather small group of experts. But we wanted to do something that would appeal to both Cluj and TIFF audiences.

What needs does such a program meet? VR is new, experimental — how does that sit

with a film festival framework that is rather sober and perhaps rigid?

That is exactly what we were interested in: opening a space for experimentation which would offer the public, and us too, new experiences — we wanted to play, in the true sense of the word, with new forms of storytelling. This is actually the headline under which InfiniTIFF unfolds this year: A space dedicated to new story forms that broaden the specter of "audio-visual products" that the festival offers. TIFF already does that to a large extent: it doesn't show only films in cinemas, but also shows them in novel venues with music, it has concerts, debates, exhibitions... It is already a very complex, wide-ranging

Photo: Vlad Cupșa

program. InfiniTIFF opens yet another perspective, an entirely new one.

What did you do as Artistic Director?

I conceived the space, made the proposal for the venue. My brief was sufficiently clear and sufficiently vague to offer a wide array of opportunities, so that I could build a program out of several modules.

What is InfiniTIFF's audience like this first year? Have they been coming in large numbers? How are they reacting? How is the atmosphere in the Fashion House these days?

We are very, very happy with the attendance numbers, especially since this is a new space and we opened our gates to everybody. Many folk who were simply curious came in, they did not know what was inside, what to expect.

Almost all VR screenings were completely sold out, and Doom Room, the most important element of the program, has been sold out from the very beginning, even before we started. The audience continues to flow in. Some come prepared by now — they know exactly what they want to see, or they work hard to see everything. Some wait to be taken and guided through the experience. Some come out without registering a change, others come out crying or laughing, or very moved by the experience — there is a wide range of emotions that come out in this building, in this context.

Shall we expect to see you next year?

Yes, looking forward to it already!

Flavia Dima

Grow up.
Mercedes-Benz
CLA Shooting
Brake.

Finanțare asigurată de Mercedes-Benz Financial.
Cu Mobilio beneficiari de până la 30 de ani de mobilitate garantată.

Drive

www.mercedes-benz.ro/Growup

CLA Shooting Brake - Consum maxim de carburant (l/100 km) conform cu 80/1204/EEC: max. 4,5 (mix) 4,3 (Ciclo). Emisii de CO₂ conform cu 80/1204/EEC: max. 145 (mix) 112 (Ciclo). Emisii de particule conform cu 80/1204/EEC: max. 0,05 (mix) 0,05 (Ciclo).

Interview

Antony Root Executive Vice President of Programming and Production at HBO Europe

“East-European countries have a huge amount of talent waiting to be revealed”

You have spent many years working for Western international production and broadcasting companies. What made you accept this top position at a Central and East European company? What were the challenges for you?

Yes, I worked in England for BBC, in the USA, then at Sony Pictures Television within a European and British context. First at all, HBO is a company which I admired my entire career, it seemed to me the most innovative, the boldest and the most interesting media company in the USA (this was before the proliferation of other channels doing the same sort of things), an iconic company, the one that I dreamed working for. Then, why Central and Eastern Europe? I did not know these countries before. It seemed to me a terrific thing to explore something that was new to me, their history, culture and context. And I also thought that was really a possibility. I remember going to Wikipedia and figuring out that 20% of the European population is from eastern countries, almost a 100 million of people. If you think

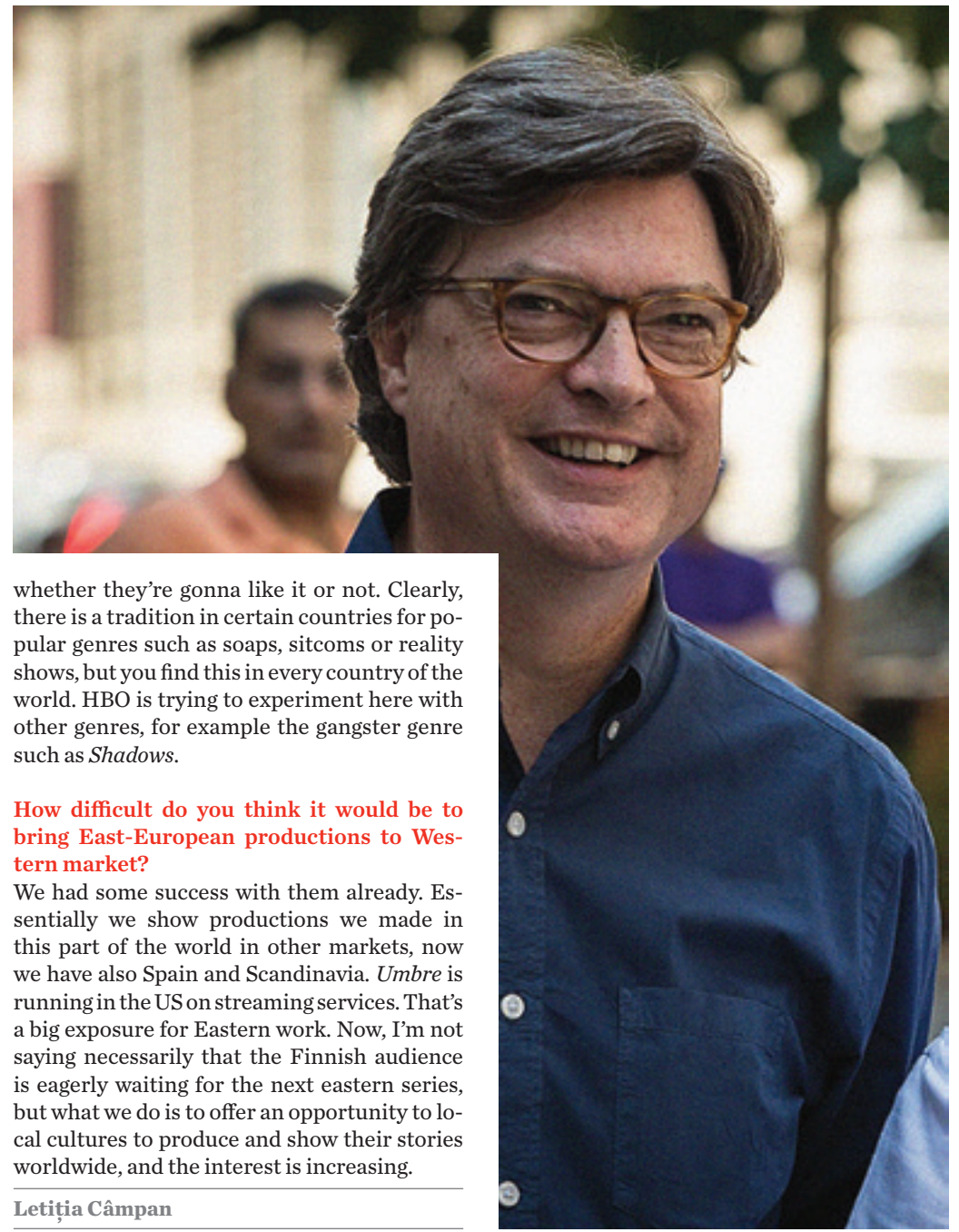
how Scandinavia exploded in the past years, I said to myself there must be a lot of talents in these countries waiting to be revealed, and the opportunities to do the kind of television HBO does.

Do you consider Central European countries to be a small market with great potential?

Well, I don't think it is small market, like I said. This is a huge amount of people. Yes, for historical reason less developed than the Western markets, with less opportunity for directors and writers to do that particular kind of work. I always believed within these countries there is a phenomenal amount of talent waiting to make their step forward. I can say five years later my theory was right, we found a lot of talent waiting to be revealed and that's a perfect match for HBO.

What do you think are the themes and the genres preferred by Romanian audiences?

I think it's difficult to generalize audiences, until you give people things you don't know

whether they're gonna like it or not. Clearly, there is a tradition in certain countries for popular genres such as soaps, sitcoms or reality shows, but you find this in every country of the world. HBO is trying to experiment here with other genres, for example the gangster genre such as *Shadows*.

How difficult do you think it would be to bring East-European productions to Western market?

We had some success with them already. Essentially we show productions we made in this part of the world in other markets, now we have also Spain and Scandinavia. *Umbre* is running in the US on streaming services. That's a big exposure for Eastern work. Now, I'm not saying necessarily that the Finnish audience is eagerly waiting for the next eastern series, but what we do is to offer an opportunity to local cultures to produce and show their stories worldwide, and the interest is increasing.

Letiția Câmpan

Romanian Film Days

Romanian Film Days — Feature-length films

What is remarkable about this year's selection for TIFF's Romanian Film Days is the variety of genres and styles adopted by the directors. There are 13 features in total, 9 of which are in competition.

Scarred Hearts

The debuts (*Prowl* by Alexandra Bălțeanu and *The Last Kalderash* by Cosmin Bumbuț and Elena Stancu) bring forth strong, secure voices that have full mastery of their instruments.

Made in the Berlin film school, *Prowl* captures with remarkable muscularity a day in the life of three prostitutes from the edges of Bucharest. The leads, played by Corina Moise, Iulia Lumânare, and Iulia Ciochină, swallow up a tough, oppressive reality, in a manner that points to Bălțeanu's potential to become an important name: she has the gift of involved yet nonjudgmental storytelling.

Alexandru Solomon's *Tarzan's Testicles* lays out a succulent history he found in Abkhazia, an unrecognized republic on the Black Sea where in the 1920s Stalin wanted to create human-monkey hybrid expected to do all the hard labor in factories.

Radu Jude is present this year with two titles: the already much-debated feature *Scarred Hearts*, a loose adaptation of Max Ble-

cher's works, and the documentary *The Dead Nation*, which traces Romanian lives from the period between the two world wars to the arrival of communists to power.

Fixeur and *Ana, Mon Amour*, already shown in cinemas and festivals, both lay bare extremely personal stories for their creators, Adrian Sitaru and Călin Peter Netzer. Like Sitaru's film, Iulia Rugină's feature *Breaking News* drills deep into the world of journalism.

Cabbage, Potatoes, and Other Demons is an intriguing documentary about a village which produces a tremendous quantity of produce yet is, unbelievably, bankrupt.

Planet Petrila looks into a recently closed mine and mining town that could potentially be saved by cultural interventions — to be continued... And Dan Chișu comes back to TIFF with *The Anniversary*, a story set around the kind of long and tense family meal we saw last year in *Sieranevada*.

Ion Indolean

Planet Petrila

Carte Blanche Viva Erotica

Viva Erotica

Sex cu pepenele (la Tsai Ming Liang), sex cu cadavrul (la Balabanov), sex cu domnul Bebe (la Mungiu), sex în mocirlă (în *God's own Country*), sex rock&roll (în *9 songs*), sex de epocă, sex hetero, homo, bi, trans, sex cu păpușa gonflabilă, sex între clone (*Never Let Me Go*), sex interplanetar (nu știu exact unde, dar sigur a fost ceva, poate într-o versiune *director`s cut* la *Odiseea spațială*), sex cu grași, sex între oameni frumoși, sex stins, sex flambat, sex cu găina și cu gardul (vă amintiți de *Taxidermia?*), orgii cu minori și între minori, perversiuni de burghezi plictisiți (pe la Seidel), sex pedofil, sex nesimulat (*Idioții, 9 songs, Ken`s Park*), sex lesbian (deja banalizat), sex excitant și greșos, imoral și respectuos, tandru și violent, liber consimțit și siluit... Câte ați văzut din toate? Ați bifat mai mult de 5 răspunsuri? Nu vă faceți probleme de conștiință, e artă. Puteți să justificați acest voyeurism mândrindu-vă că sunteți un tiffar adevărat, predisus la excese cinematografice. TIFF-ul ar putea avea ca subtitlu: „cam tot ce vreți să vedeți despre sex fără să păreți pervers, ci cinefil.”

Și nu e doar actul în sine: ce ziceți de multitudinea de simboluri falice (în *Symbol*, un japonez prizonier într-o cameră cu butoane sub formă de penisuri micuțe ce respectă proporțiile naționale, apasă pe ele și declanșează tot felul de demențe) sau de ce sunt în stare unele femei aparent inocente, dar cu porniri sado-maso? În *Insula*, un love story asiatic, ea, diafană, se lasă pescuită după ce acul undiței i se înfige în labii, iar eu mi-am acoperit ochii ca să nu leșin. Nu la fel de inspirată a fost o

spectatoare la *Pianista* a lui Haneke, care și-a pierdut cunoștința și a trebuit să fie scoasă pe tăpșanul din fața cinema-ului Republica, atunci când nevrotica muziciană interpretată de Isabelle Hupert și-a agresat cu lama părții intime. La *Shortbus*, delirul homo-erotic al controversatului John Cameron Mitchell, lumea era deja obișnuită cu erotismul extrem și n-a mai leșinat, a rămas lipită de scaune (poate chiar prea mult, pentru că la un moment dat, unul dintre ele a cedat sub emoția clipei). Puritanii ar putea spune că TIFF-ul e nițel obsedat sexual. În apărarea lui și a selecționarilor, trebuie subliniat că toată această listă grea s-a strâns în 16 ediții. TIFF-ul e la fel de sexualizat pe cât cinești, pentru că oglindește curente și fixațiile cinema-ului modern care, la rândul său, e o reflecție a lumii noastre.

Cine dă vina pe gusturile dubioase ale lui Mihai Chirilov uită ce filme a făcut însuși directorul festivalului, Tudor Giurgiu, care a dovedit surprinzătoare aplecări kinky camuflete sub figura inofensivă de Harry Potter. Păi să enumerăm scenele fierbinți din filmele lui: sex lesbi, sex incestuos, sex cu Monica Bârlădeanu pe acoperiș și sex pe casa scârilor. Nu-i tocmai rău.

Evident, sunt și multe anecdote: la proiecția sold out de la *Pollisons et galipettes*, o colecție foarte obraznică de filme porno mute (când cinema-ul tocmai își descoperea puterea de expresie și de a sfida moralitatea), șocul a fost instant - sodomie, threesome, penetrare multiplă, gerontofilie, păr pubian abundent și zoofilie... Ceea ce a urmat după un sfert de oră a fost mult mai soft, dacă nu de-a dreptul fâsă-

it. Asta pentru că proiecționistul a încurcat rolele și a început cu cea finală, cea mai hardcore. Una peste alta (sau unii peste alții), a fost un coit întrerupt.

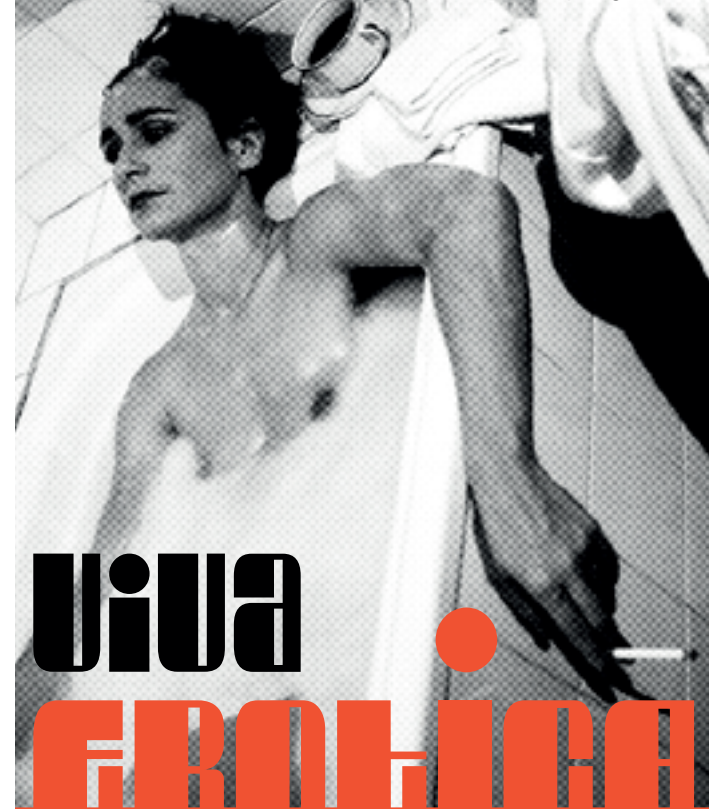
Evident, sexul rămâne mereu un selling point, dovadă și popularitatea secțiunii *No limits* care a crescut generații de tiffari deja imuni la șoc. Ceea ce, pe la începuturi, ar fi ultragiurat, acum e aproape ignorat. Frapant, într-adevăr, ar fi o ediție fără sex, dar ar semăna cu un teritoriu ocupat de Isis.

Nici anul ăsta nu rămânem pe uscat: descris drept o „splendidă orgie cinematografică”, Viva Erotica Festival adună documentare, filme clasice erotice și producții avangardiste.

Puteți vedea un clasic ca *Deep Throat* care rămâne încă un etalon al genului. Veniți, deci, să vă luați porția de obscenități „artistice”.

PS: i-am cerut colegului meu de redacție, Cristi Mărculescu, să-mi spună, într-un paragraf, ce crede despre relația TIFF-ului cu sexul și iată ce mi-a răspuns: „Sex în filme? la TIFF?”

A SPLENDID MOVIE ORGY

Viva EROTICA

12.-15.05.2016 Teatteri WHS Union HELSINKI

Ain't nobody got time for that, este 2017 și de prin 2008 subiectul se de-tabuizase. Suntem în epoca post-filme-șoc, în care se iese de la erotică și pornache din plictis, nu de indignare.”

Anca Grădinariu

Digestiff (6)

Final de zi maghiară, început de sezon ploios. Avem pelerine (parcă smulse dintr-un film de Svankmajer) și umbrele (parcă intenționat făcute cât să dea cu impar numărul de ochi din centrul Clujului). Voie bună de la guesții (sau poate ar trebui să le zicem invitați, ca să nu sune prea mult a gușteri?) proaspăt aterizați și un sentiment de blocaj iminent de la blocajele din trafic. Publicul s-a maturizat frumos: de la dubioșeniile și porcoșeniile din omnibusul *Wet Dreams* s-a plecat puțin și din plictis, nu din vreun fel de sensibilități ofensate.

Filmul, ce-i drept, avea boala omnibusurilor cu autor multiplu: de toate pentru toți, dar unele piese nu erau, de fapt, pentru gusturile nimănui. Randy, *The Electric Lady* a învins orice rezistență și pe lângă hohotele de râs nu s-a înregistrat niciun abandon. „Erotica trebuie să fie amuzantă. Și proiectată de pe peliculă, acum cât se mai poate”, amfitrionește selecționerul finlandez al secțiunii. Până la urmă nici pornografia nu se ia prea în serios, nu?

Am comis un zig-zag printre expozițiile foto deja vernisate. Refugiați în cadre premiate cu Pulitzer pe Napoca 16, tot acolo, la Galeria Mi-nerva, fotografii de/cu/despre Kieslowski. Ultimii ani de proteste din capitală (în principal) și de prin țară, expuși la subsolul Muzeului de Artă. Vremea nu-i laudabilă, dar pare a inspira declarații memorabile.

„În catedralele consumerismului, eu unul prefer să fiu ateu”, zice Daniel Hoel în deschiderea discuției despre filmul său, *Win Win*. „So, where is the Disco Hungarian Party?”, se întrebă un guest înconjurat de gulaș. Soare va fi de-abia vineri, dar food-court-ul de pe strada Potaissa rămâne singura opțiune eficientă pentru o masă cinefilă, între filme și happening-uri. Eat Local de la Cimbru (așa trebuie să fie un sendviș cu vită) sau comiteți o porceală splendidă pe bază de pulled pork de la Meat Busters. Eu cred că voi sfida norii cu-o înghețată.

Cristi Mărculescu

Umbre

Băiatul cu chibrituri

Un film de debut ce surprinde prin continut apropiere și depărtări de umanitate

Hristo e un tânăr ce (supra)viețuiește pe străzi dezolate și prin clădiri abandonate. Orașul pare un vampir ce sugă din oameni viața și omenia. Grigor Lefterov și Todor Matsanov crează un univers dihotomic în care ori există oameni pentru care viața e simplă, ori oameni peste care a căzut cerul. Totul e de o asprime teribilă, iar disperarea lui Hristo e atât de intens jucată de Dimitar Nikolov, încât nu numai că empatizezi, dar parcă îți vine să urlă și la Dumnezeu. Fiindcă filmul nu e despre sărăcie în societăți marginalizate, se detașează această căutare extrem de umană a protagonistului de a-și recăpăta normalitatea. El încearcă să obțină un job, să aibă un prieten, să lucreze

sau să fie șomer legal (dar fără acte nu există în niciun ocean birocratic), să întâlnească o femeie doar pentru el și să-și păstreze un acoperiș deasupra capului. Dar societatea pare un cadavru pentru care filmul face o autopsie curată. Hristo se apropie de puritatea simplității viselor și nevoilor. Cu o referință directă către *Ida* (2013), regizorii ne reamintesc ce înseamnă demnitatea pierdută, greața existențială și lupta de zi cu zi ce trebuie continuată. Și să nu uităm să ne regândim grijile.

Filmul va fi proiectat la Universitatea Sapiența, astăzi, ora 12:00 și pe 9 iunie, ora 21:30.

Cosmin Popa

PALAZA DINTRE FILME NU-I TIMP PIERDUT. ÎNVESELEȘTE-TE ȘI ANTRENEAZĂ-ȚI MINTEA CU O CURIOSITATE DIN ȘTIINȚĂ SAU PSIHLOGIE

Ce se întâmplă în corpul tău în 24 de ore: ochii cîpesc de peste 23.000 de ori; inima bate de 100.000 de ori; plămânii respiră de 23.000 de ori; ficatul filtrează 1.500 de litri de sânge.

REGINA MARIA
REȚEAUA PRIVILEGIU DE SANATATE

www.reginamaria.ro
Call Center: 021 3008

Program / joi / 8 iunie

FLORIN PIERSIC

11:00 **Ce se întâmplă, documentarele?**
Libertatea diavolului (La libertad del diablo)
Everardo González 74' / Mexic [6R1]

12:30 **Retrospectiva Jean-Pierre Melville**
Armata umbrelor (L'armée des ombres)
Jean-Pierre Melville 143' / Franța, Italia [6R2]

15:30 **Alt.Rom.Com**
Căsătorie cu obstacole (Through the Wall)
Rama Burshtein 110' / Israel [6R3]

17:45 **Proiecții speciale**
Polina (Polina, danser sa vie)
Angelin Preljocaj, Valerie Muller 108' / Franța [6R4]

20:30 **Ziua HBO**
Umbre (sezonul 2, primul episod)
(Umbre (Season 2, First Episode))
Bogdan Mirica 60' / România [6R5]

22:30 **Fără limită**
Ornitologul (O Ornitólogo)
João Pedro Rodrigues 118' / Portugalia, Franța, Brazilia [6R6]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:00 **Zilele filmului românesc**
Scurtmetraje românești I (Romanian Shorts I) 111' / [6C1]

18:30 **Zilele filmului românesc**
Ana, mon amour (Ana, mon amour)
Calin Peter Netzer 130' / România, Germania, Franța [6C2]

21:15 **Zilele filmului românesc**
Scurtmetraje românești II (Romanian Shorts II) 112' / [6C3]

VICTORIA

10:30 **Zilele filmului românesc**
Ultimul căldărar (The Last Kalderash)
Cosmin Bumbuț, Elena Stancu 60' / România [6V1]

12:30 **Competiție**
Tărâmul binecuvântat (God's Own Country)
Francis Lee 104' / Marea Britanie [6V2]

15:00 **Competiție**
Vremea crizantemelor (Chrysanthemums Time)
Dmytro Moiseiev 70' / Ucraina [6V3]

17:00 **Competiție**
Familia mea fericită (My Happy Family)
Nana Ekvimishvili, Simon Gross 119' / Georgia, Germania, Franța [6V4]

19:45 **Competiție**
Gloria (Gloria)
Kristina Grozeva, Petar Valchanov 101' / Bulgaria, Grecia [6V5]

22:00 **Zilele filmului românesc**
Procesul (The Trial)
Claudiu Mitcu 90' / România [6V6]

UNIVERSITATEA SAPIENȚIA

12:00 **Fără limită**
Hristo
Grigor Lefterov, Todor Matsanov 99' / Bulgaria, Italia [6A1]

14:00 **Ziua HBO**
Eu sunt Hercule (I Am Hercules)
Marius Iacob 54' / România [6A2]
Intrare liberă

15:15 **Portret H.R. Giger**
Colaborările lui H.R. Giger (The Collaborations of H.R. Giger)
Swissmade 2069 (Fabricat în Elveția 2069)
Fred M. Murer 40'
Tagtraum
J.J. Wittmer 27'
Noua față a lui Debbie Harry (A New Face of Debbie Harry)
Fred M. Murer 32' / [6A3]

17:30 **Alt.Rom.Com**
Florile de ieri (The Bloom of Yesterday)
Chris Kraus 123' / Austria, Germania, Franța [6A4]

19:45 **Portret H.R. Giger**
Portret H.R. Giger
În atelierul lui H.R. Giger (Behind the Scenes of H.R. Giger's Studio)
Passagen
Fred M. Murer 44'
Necronomicon-ul lui Giger (Giger's Necronomicon)
J.J. Wittmer 41'
Alien-ul lui Giger (Giger's Alien)
J.J. Wittmer 32' / [6A5]

22:15 **Ce se întâmplă, documentarele?**
Piciful (Niñato)
Adrian Orr 71' / Spania [6A6]

CERCUL MILITAR

13:30 **Zilele filmului românesc**
Fixeur (The Fixer)
Adrian Sitaru 97' / România, Franța [6W1]

16:00 **Ziua HBO, Zilele filmului românesc**
Planeta Petrița (Petrița Planet)
Andrei Dăscălescu 80' / România [6W2]

18:15 **Alt.Rom.Com**
Pierduți în Paris (Paris pieds nus)
Fiona Gordon, Dominique Abel 84' / Franța, Belgia [6W3]

20:45 **Zilele filmului românesc**
Vânătoare (Prowl)
Alexandra Bălăceanu 75'
Careu (Square)
Anca Damian 16' / România / [6W4]

CINEMA CITY 3

17:00 **Ziua Maghiară**
Cetățeanul (The Citizen)
Roland Vranik 108' / Ungaria [6X1]

19:30 **InfiniTIFF**
Tantalum
Gilles Porte 50' / Franța [6X2]

21:00 **Ziua Maghiară, Someș OpenAir**
Puțul (Well)
Attila Gigor 97' / Ungaria [6X3]

CINEMA CITY 4

17:30 **Film Food**
Totul despre grătarul argentinian (Todo sobre el asado)
Mariano Cohn, Gastón Duprat 86' / Argentina [6Y1]

20:00 **Ziua Maghiară**
Nu vă dați jos pantofii! (It's Not the Time of My Life)
Szabolcs Hajdu 85'
Toată lumea (Sing)
Kristof Deak 25' / Ungaria / [6Y2]

22:30 **Alt.Rom.Com**
Zoologie (Zoology)
Ivan I. Tverdovsky 87' / Rusia, Germania, Franța [6Y3]

MĂRĂȘTI

19:30 **Supernova**
Cetățeanul de onoare (El ciudadano ilustre)
Gastón Duprat, Mariano Cohn 117' / Argentina, Spania [6Z1]

DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 **Fără limită**
Sora mea (Demonios tus ojos)
Pedro Aguilera 94' / Spania, Columbia [6M1]

20:30 **Supernova**
O nuntă (Noces)
Stephan Streker 98' / Belgia, Franța, Luxemburg, Pakistan [6M2]

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 **Piața Unirii**
Baahubali 2: Finalul (Baahubali 2: The Conclusion)
S.S. Rajamouli 167' / India [6U1]

SOMEȘ OPEN AIR

22:00 **Someș OpenAir**
Amok
Vardan Tozija 102' / Macedonia [6S1]

INSTITUTUL FRANCEZ

22:00 **Ziua HBO**
Mitul Slenderman: Un caz terifiant (Beware The Slenderman)
Irene Taylor Brodsky 110' / SUA [6F1]
Intrare liberă

URANIA PALACE

18:30 **3x3**
Parc
Arnaud des Pallieres 109' / Franța [6U1]

21:00 **Carte Blanche Viva Erotica**
Candy Store: scurtmetraje erotice (Candy Store) 100'
[6U2]

22:30 **Carte Blanche Viva Erotica**
Vișe umede (Wet Dreams) 89'
Olanda, Germania

Interviu

Gonzalo Delgado: Trăim mereu din punctul de vedere al altora

Delfinii Înoată spre Est/Las Toninas Van Al Este marchează debutul în regie al lui Gonzalo Delgado, cunoscut până acum ca scenarist colaborator al lui Pablo Stoll și Juan Pablo Rebella. În *Delfinii Înoată spre Est* împarte regia cu Veronica Perrotta. Delgado mai este art director și production designer pentru numeroase filme. Personaj neliniștit și carismatic, mereu "în priză", în afara platourilor de filmare se delectează cu pictura.

Cum ți s-a părut trecerea de la munca solitară de scenarist la agitația de pe platoul de filmare? Ce dificultăți ai întâmpinat?

De fapt și ca scenarist obișnuiesc să lucrez în grup, niciodată singur. Ne adunăm, scriem, discutăm, fumăm, scriem, discutăm și tot așa... Și cu platoul de filmare eram obișnuit deja datorită muncii de art director și production designer. Totuși rolul de de regizor mi s-a părut dificil, presiunea e mai mare, te simți cumva nud și expus.

Chiar dacă era vorba de povestea scrisă de tine? Nu preferi să regizezi tu însuși propriile scenarii la fel ca acum?

Cred că e mai ușor să regizeze altcineva scenariile scrise de tine. Ca regizor, mă gândeam mereu dacă asta e cel mai bun mod de a spune această poveste sau ar exista un mod mai potrivit.

La fel ca în filmul *Whisky*, personajele din *Delfinii Înoată spre Est* au relații fragile și pretind că sunt altceva decât ceea ce sunt cu adevărat...

Da, cu deosebire că în *Whisky* era vorba de minciuni și de măști asumate, pe când în *Delfinii Înoată spre Est* e vorba de o nuanță diferită. Fiecare știe cum stă treaba, dar se face că nu știe, evită confruntarea directă pentru a salva aparențele.

De unde vine tema asta, e ceva tipic pentru

societatea uruguayana?

Cred că e tipic pentru lumea întregă. Fiecare încearcă să trăiască după standardele altora, ne proiectăm viața din punctul altora de vedere, așa cum credem că ar da bine pentru alții. Ajungem să nu mai știm cu adevărat cine suntem. Realizând acest film mi-am dat seama că

și eu fac același lucru. Trăiesc mult în hainele personajului Gonzalo Delgado și risc să pierd din vedere cine e Gonzalo Delgado în profunzime. Acum încerc să descopăr tot mai mult cine sunt și ce vreau cu adevărat.

Letiția Câmpan

Foto: Raluca Ciornea

Competiție

« A la française »

Vizita lui Alain Delon la Cluj-Napoca în cadrul TIFF este un eveniment rar. Actorul francez este o mare vedetă în România, atât de mare, încât a dat numele său unui articol vestimentar. Benoit Bavouset, director delegat al Institutului Francez din România la Cluj-Napoca vă propune o întoarcere în trecut, la acel moment de sensibilitate franco-român.

În anii '70, Constantina era adolescentă și locuia în Abrud, un orașel de 5.000 de locuitori din județul Alba. Pe vremea aceea, singura fereastră către lumea largă era filmul (cinematograful, de fapt). În fiecare marți,

era Ziua Elevului, cu tarif redus. Noile apariții erau programate luna și joia. În dreapta intrării cinematografului figura filmul săptămânii viitoare, iar în stânga cel care îl urma. Constantina nu avea răbdare să aștepte «mar-

ți» și se grăbea la cinematograful duminică și luna. Familia sa era una modestă dar, indiferent de bani, mersul la film era un act sacru. Uneori, rămâneau doar 300 de lei la sfârșitul lunii pentru o familie de șase, dar mama sa îi dădea banii pentru a-și satisface pasiunea pentru film, aceeași pe care o avea și ea. Pe ecran figura Zeul cinematografului: Alain Delon. Era „cel mai frumos actor din lume” și primul din cohorta de francezi: Jean-Paul Belmondo, Jean Gabin, Jean Marais... Mama sa, care n-a avut șansa de a avea alături omul la care visa, trăia și ea din aceste visuri ale cinematografului francez, pe vremea când peste tot în România se vorbea limba franceză.

Alain Delon era în plină glorie, iar Franța la apogeul influenței sale artistice, intelectuale și populare, în domeniile literaturii, artei, muzicii și cinematografului. Franța era pe atunci doar Franța: arogantă, frumoasă, dezinvoltă și unică. Îi plăcea să-și proiecteze presupusa grandoare în Vest (în America, desigur), precum și în Est (în URSS, Delon era un star imens). Franța căuta de asemenea să capteze talentele care o cântau cu accentele lor vernaculare: Dalida cu cel «italian», Aznavour, «armean», Joe Dassin, «american», și mulți alții. Franța era un parfum îmbătător care își împărtășia aroma într-o lume care se învârtă în jurul ei și a lui Alain Delon, ambasadorul ei suprem. Privirea lui pătrunzătoare, zâmbetul misterios, prezența și absența sa în același

timp, străpungeau ecranul și inimile românelor și femeilor din Est.

În 1965, Alain Delon apare în filmul *A fost cândva hoț* al producătorului american Ralph Nelson, îmbrăcat într-o haină trei-sferturi din piele întoarsă de oaie, cu guler de blană. Acest articol vestimentar a devenit în România marca lui comercială, renumitul «Alain Delon» sau «Alendelon» (ca star american) care trebuia purtat, un fel de „cojoc” pentru bărbați. Expresia a trecut în vocabularul curent și a fost acceptată de DEX online, dicționar de referință al limbii române, precum și de dicționarul de argou al limbii române (Alain Delon s. n. haină scurtă din piele de oaie, cu guler de blană; Definiții relaționate alendelon ALENDELÓN s. n. tip de haină de piele îmblănită. Dicționar de argou al limbii române - 2007). Din punct de vedere lingvistic, este vorba, de fapt, despre o antonomază, altfel spus, în acest caz, o figură de stil prin care un substantiv propriu devine substantiv comun.

Chiar și azi, un român de peste patruzeci de ani, care nu și-a pierdut rațiunea, știe ce este un «Alen Delon». Îi vorbești despre asta și privirea i se luminează, pentru că tinerețea și idoli ei te însoțesc întreaga viață. Dar cu mult timp înainte, Constantina i-a cumpărat, din primul ei salariu, un «Alen Delon» iubitului ei. Nici nu se putea altfel.

Traducere de Andreea Marian

